Examenul național de bacalaureat 2021
Proba E. d)
Sociologie

Testul 12

Profilul umanist din filiera teoretică

- **Toate subiectele sunt obligatorii. Se acordă zece pont din oficiu.**
- **Timpul de lucru efectiv este de trei ore.**

I Tétel **(30 pont)**

Írja a vizsgalapra a helyes válasz betűjelét! Egyetlen helyes válaszlehetőség van.

1. Amire a család által betöltött szocializációs funkció utal:
a. a gyermek számára forrásokat biztosítani
b. tényleges esélyegyenlőség megvalósítása
c. a felnőtt utánzása, a vele való azonosulás által elsajátítható, sajátos viselkedésformák megnyilvánulásai
d. lehetőségek biztosítása a szabadidő eltöltésére

2. Az egyház:
a. társadalmi intézmény
b. az elsődleges szocializációt valósítja meg
c. gazdasági hiedelmek, szimbólumok és gyakorlatok együttesét foglalja össze
d. egy zárt csoport

3. A politikai pártok:
a. az egyén és az állam között közvetítenek
b. az államban a legfelsőbb törvényt képviselik
c. az állampolgárok körében alkalmazott kényszert célozzák
d. célja a hatalom birtoklása, gyakorlása és megtartása

4. A szervezetek struktúrájuk szerint lehetnek:
a. gazdasági szervezetek és kulturális szervezetek
b. nagy szervezetek és kis szervezetek
c. formális szervezetek és informális szervezetek
d. közszervezetek és magánszervezetek

5. A laicizáció:
a. a szekularizáció egyik dimenziója
b. a hagyományos társadalmak egyik jellemzője
c. a társadalmi konfliktus egyik formája
d. a diszkrimináció egyik következménye

6. Amikor egy osztályközösség a törvényszékre tesz látogatást, hogy az igazságszolgáltatásról többet tudjon meg, akkor a nevelési forma:
a. formális
b. informális
c. non-formális
d. iskolai

7. Az iskola:
a. az elsődleges szocializációt biztosítja
b. feladata elsősorban, a társadalom által, a társadalmi élethez szükségesnek ítélt kompetenciák kialakítása
c. a gyermek eredeti társadalmi identitását biztosítja
d. biztosítja azt az alapvető keretet, amelyen belül a gyermek elsődleges pszichológiai és szociális szükségletei kielégíthetők

8. Az állam:
- **a.** a kormánypárt alternatívájaként jött létre
- **b.** olyan egyénekből áll, akik az egyik legkisebb társadalmi csoportot alkotják
- **c.** egy non-formális csoport
- **d.** a társadalmi rend alapjait megteremtő hatáskörrel rendelkező intézmények összessége

9. A nem kormányzati szervezetek:
- **a.** a hatalomtól független és nonprofit szervezetek státuszával bírnak
- **b.** az állam által közvetlenül nem finanszírozhatók
- **c.** a politikai hatalom fenntartásának funkcióját töltik be
- **d.** céljuk a profitszerzés

10. A nem kormányzati szervezetek célja:
- **a.** a politikai hatalom megszerzése
- **b.** a társadalom mindennapi életétől való távolmaradás
- **c.** a hatalom minél hosszabb ideig tartó megőrzése
- **d.** a közérdeket szolgáló tevékenységek folytatása

II. TÉTEL **(30 pont)**

A. A baloldali oszlopban a szociológiai kutatás módszereire és technikáira vonatkozó fogalmak vannak felsorolva, a jobb oldali oszlopban pedig erre vonatkozó igaz állítások. Írja a vizsgalapra a baloldali oszlop betűinek és a jobboldali oszlop számainak helyes párosítását!

a. kísérlet

b. strukturált megfigyelés

c. dokumentumelemzés

d. mintavételezés

1. Egy olyan helyzet, amelyben elfogadottak a célok, bizonyított a törvényes eszközhasználat lehetetlensége, és új módszerek jönnek létre.
2. Egy olyan módszer, amely az adatok empirikus gyűjtésére alapoz, egy előre meghatározott rács alapján.
3. Egy olyan kutatási módszer, amely egy ellenőrzött környezetben, egy független változónak egy függő változóra gyakorolt hatásának elemzését foglalja magába.
4. Ez egy olyan technika, amely az egész egy részének kiválasztásában áll úgy, hogy ami a részről megállapítható, az az egészre is igaz legyen.
5. Tárgyak vagy szövegek tartalomelemzésével végzett kutatási módszer, amely a társadalmi valóságról nyújt információt.

12 pont

B. Olvassa el figyelmesen az alább szöveget:

A klasszikus funkcionalista elméletek szerint a családi nevelés az ipari társadalom kialakulása és a család nuklearizálódása következtében a családi rendszerrel való viszonyában funkcionális marad, de nem a társadalmi rendszer egészével való viszonyában is.

A fenti szöveg alapján válaszoljon az alábbi kérelmekre:

1. Fogalmazza meg a szöveg alapgondolatát! **2 pont**
2. Magyarázza meg, körülbelül fél oldalas terjedelemben, a szövegben megemlített két szociológiai fogalom interakcióba lépésének sajátos módját! **10 pont**
3. Érveljen azon hipotézis mellett vagy ellen, mely szerint: *az elsődleges szocializáció a gyermek megfelelő társadalmi beilleszkedéséhez vezethet*! **3 pont**
4. Mutassa be személyes nézőpontját a szülői mivolt jelentőségéről a kortárs társadalomban! **3 pont**

III. TÉTEL **(30 pont)**

Válaszoljon az alábbi kérelmekre:

1. Határozza meg a *totális intézmény* fogalmát! **4 pont**
2. Említse meg az *esélyegyenlőtlenség* két jellemzőjét! **6 pont**
3. Mutasson be, körülbelül fél oldalas terjedelemben, amelyben a fogalmakat sajátos szociológiai értelmükben használja, egy összefüggést a *státus* és *a szerepkudarc* fogalmai között! **10 pont**
4. Konkrét példával mutassa be ahogyan, az iskolaszervezet érdekeinek ismerete a munka minőségének növekedéséhez vezet! **4 pont**
5. Érveljen, körülbelül tíz soros terjedelemben, azon kijelentés mellett, miszerint: *a családban társadalmi szerepek és státuszok együttese alakul ki!* **6 pont**